

Ржевська Г.С., Ротова Н.В.

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ СТИЛІСТИКИ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ

Сучасне суспільство зазнає змін, викликаних процесами міжкультурної інтеграції, розширенням інформаційного та комунікаційного простору. Особливого значення набуває проблема формування особистості з високим рівнем духовності й культури, здатної вільно й відповідально визначати свою позицію серед інших, гнучко реагувати на зміни в навколишній дійсності, конструктивно на неї впливати. Кожній сучасній державі потрібні люди творчі, самостійні, спроможні виражати свою індивідуальність, проявляти свої здібності, нахили, інтереси, бажання, ставлення; здатні до особистісного самовираження, реалізації власних сутнісних сил, вербалізації свого ціннісного ставлення до довкілля та самих себе. У зв'язку з цим стає актуальним оновлення змісту й методів навчання з орієнтацією на творчу ініціативу, самостійність та вільний розвиток особистості, формування у неї власної позиції і вміння її відстоювати, прищеплення навичок спілкування із представниками різних соціальних груп.

Як відомо, поняття комунікативної компетенції ввійшло в науковий обіг у 1972 р. завдяки американському лінгвісту Д.Хаймзу.

Визначення комунікативної компетентності як здатності особистості орієнтуватися в ситуаціях спілкування, розуміти партнера з комунікації та володіти технікою спілкування, виокремлення її структурних компонентів стало метою наукових розробок Ю. Ємельянова, Ю. Жукова, М. Заброцького, Л. Петровської, С. Максименка, А. Панфілової, С. Руденського.

Мовленнєва компетенція є поняттям комплексним. Спираючись на мовну компетенцію, вона охоплює систему мовленнєвих умінь (вести діалог, сприймати, відтворювати і створювати усні й писемні монологічні та діалогічні висловлювання різних видів, типів і жанрів), необхідних у різноманітних життєвих ситуаціях. Мовленнєва компетенція особистості виявляється у сформованості умінь користуватися усною і писемною літературною мовою, багатством її виражальних засобів залежно від цілей і завдань висловлювання та громадського життя.

Стратегічна компетенція – здатність ефективно брати участь у спілкуванні, обираючи для цього вірну стратегію дискурсу, якщо комунікації загрожує розрив через шум, недостатню компетенцію та ін., а також адекватну стратегію для підвищення ефективності комунікації.

Із позицій компетентнісного підходу рівень освіти визначається здатністю вирішувати проблеми різної складності на основі наявних знань та досвіду. Компетенції можна визначити як сукупність здібностей реалізації

свого потенціалу (знань, умінь, досвіду) для успішної творчої діяльності. Отже, для успіху сучасній людині потрібно володіти мистецтвом комунікації, тобто мати відповідну стратегічну комунікативну компетентість.